

ഹദീസ് തേടി സ്വഹാബികളുടെ യാത്ര

സ്വഹാബത്ത് പ്രവാചകനോടൊപ്പമാണ് ജീവിച്ചത്. നാട്ടിലും വീട്ടിലും മസ്ജിദിലും അങ്ങാടിയിലും യാത്രയിലുമെല്ലാം അവരദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിച്ചു. മുഴുവൻ സമയവും സഹവസിക്കാൻ സാധിക്കാത്തവർ അതിന് പരിഹാരം കണ്ടെത്തി. കാരണം അവർ അജ്ഞരായിരുന്നു. ഇപ്പോഴാണവർ വിശ്വാസികളായി മാറിയത്. എന്താണ് വിശ്വാസം, കർമ്മങ്ങൾ എന്ന് റസൂലിൽ നിന്ന് അറിയുക തന്നെ വേണം. അതിനായി കഴിയുന്നത്ര റസൂലിനോട് ഒത്തുകൂടാൻ അവർ ബദ്ധപ്പെട്ടു. ഉമർ رضي الله عنه നിന്ന് ബുഖാരി ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ‘ഞാനും അൻസാറുകളിൽപ്പെട്ട എന്റെ ഒരയൽക്കാരനും കൂടി ഊഴംവെച്ച് നബി ﷺയോട് സഹവസിക്കുകയാണ് പതിവ്.’ ഇതുപോലെ ദൂരദിക്കുകളിൽ താമസിക്കുന്ന ഗോത്രങ്ങൾ നബി ﷺയുടെ അടുത്തുവന്ന് കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കുവാൻ പ്രതിനിധികളെ അയച്ചു.

സ്വഹാബത്തിന് നേരിട്ടു പഠിക്കാൻ പ്രയാസമുള്ള നബി ﷺയുടെ കൂടുംബ ജീവിതത്തിലെ ചരുകളെപ്പറ്റി അവിടുത്തെ പത്നിമാരോട് ചോദിക്കാവുന്നതെല്ലാം അവർ ചോദിക്കുമായിരുന്നു. അതിന് കഴിയാത്തതിനായി തങ്ങളുടെ ഭാര്യമാരെ നബി ﷺയുടെ വീട്ടിലേക്കു യച്ചു ചോദിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു പതിവ്. നോമ്പുകാരന് ഭാര്യയെ ചുംബിക്കാമോ എന്ന ന്യേഷിക്കാൻ ഒരു സ്വഹാബി തന്റെ ഭാര്യയെ പ്രവാചക പത്നി ഉമ്മുസലമ رضي الله عنهاയുടെ വീട്ടിലേക്കു യച്ചു. നബി ﷺ അങ്ങനെ ചെയ്തിരുന്നതായി ഉമ്മുസലമ رضي الله عنها പറയുകയും ചെയ്തു. ഈ വിവരം ആ സ്ത്രീ തന്റെ ഭർത്താവിനോട് പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ‘ഞാൻ റസൂലിനെപ്പോലെയല്ല; റസൂലിന് അല്ലാഹു അതൊക്കെ അനുവദിച്ചു കാണും.’ ഈ വിവരം പിന്നീട് അറിഞ്ഞപ്പോൾ നബി ﷺ കോപത്തോടുകൂടി തന്നെ പറഞ്ഞു: ‘ഞാനാണ് അല്ലാഹുവിനോട് കൂടുതൽ അടുത്തവൻ. അവന്റെ നിയമപരിധികൾ നന്നായി അറിയുന്നതും എനിക്കാണ്.’ (മുസ്ലിം)

സ്ത്രീകളെ മാത്രം ബാധിക്കുന്ന ആർത്തവസംബന്ധമായ വിധികളും മറ്റും ചിലപ്പോൾ നബി ﷺയോട് സ്വഹാബി വനിതകൾ ചോദിക്കുമ്പോൾ പത്നിമാരോട് ചോദിക്കാൻ നബി ﷺ നിർദ്ദേശിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. (ബുഖാരി, മുസ്ലിം, നസാഇ -ആഇശ رضي الله عنهاയിൽ നിന്ന്)

നബി ﷺയിൽ നിന്ന് വിജ്ഞാനം നേടുന്ന വിഷയത്തിൽ സ്വഹാബികൾ സ്വാഭാവികമായും തുല്യരായിരുന്നില്ല. കാരണം അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അങ്ങകലെ മരുഭൂവാസികളും, വ്യാപാരത്തിനും മറ്റുമായി നാട് ചുറ്റിനടക്കുന്നവരും, പ്രവാചകന്റെ പള്ളിയുടെ മൂലയിൽ നിത്യവും കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന സതീർത്ഥ്യരുമെല്ലാമുണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ നാലു ഖലീഫമാർ, നബി പത്നിമാർ, അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് رضي الله عنه തുടങ്ങിയവർക്ക് മറ്റുള്ളവരെ അപേക്ഷിച്ച് നബിചര്യ കൂടുതൽ അറിയാമായിരുന്നു. അതുപോലെ നബി ﷺയെ ചുറ്റിപ്പറ്റി മാത്രം ജീവിച്ചവരോ, നബി ﷺയുടെ എഴുത്തുകാരോ ഒക്കെയായിരുന്നവർക്കും ആപേക്ഷികമായി സുന്നത്ത് കൂടുതൽ ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിച്ചു. അബൂഹുറൈറ رضي الله عنه, അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അറുബ്ബിൽ ആസ് رضي الله عنه എന്നിവർ ഈ രണ്ടാം വിഭാഗത്തിൽ

ൽപ്പെട്ടവരാണ്. കൂടുതൽ കാലം നബിﷺയോട് സഹവസിച്ചവർക്ക് കൂടുതൽ കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. കാലദൈർഘ്യം കുറവാണെങ്കിലും കൂടുതൽ സമയം അദ്ദേഹത്തോട് സഹവസിച്ചവർക്കും കൂടുതൽ കേൾക്കാനും കാണാനും അനുഭവിക്കാനും അവസരം ലഭിക്കുക സ്വാഭാവികം മാത്രം. ഇതുകൊണ്ടാണ് പല സ്വഹാബികളും നന്നെക്കുറച്ചു മാത്രം ഹദീസുകളുദ്ധരിച്ചപ്പോൾ മറ്റു ചിലർ ഒട്ടേറെ ഹദീസുകളുദ്ധരിച്ചത്.

അബൂബക്കർ رضي الله عنه, ഉമർ رضي الله عنه എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മുസ്ലിംകൾ ജീവിച്ചകാലം പ്രവാചക യുഗത്തിൽ നിന്ന് കാര്യമായി വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. നബി ﷺ ജീവിച്ച കാലത്തെപ്പോലെ അച്ചടക്കവും നിഷ്ഠയും അവർ പുലർത്തിയിരുന്നു. അവരായിരുന്നു വല്ലോ മുസ്ലിം ഉമ്മത്തിന്റെ ഉത്തമ മാതൃക. ഉമർ رضي الله عنهന്റെ ഭരണകാലത്ത് ചില മുതിർന്ന സ്വഹാബികൾ മദീന വിട്ടു മറ്റൊരിടത്തേക്കു പോയി താമസിക്കാനാഗ്രഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ഖലീഫ അതിനനുവാദം നൽകിയില്ല. നബി ﷺയുടെ കാലത്തുള്ള ശുദ്ധവും ഭദ്രവുമായ സാമൂഹ്യസ്ഥിതി മദീനയിൽ നിലനിർത്താൻ മുതിർന്ന സ്വഹാബത്തിന്റെ ആത്മീയവും വൈയക്തികവുമായ സാന്നിധ്യം മദീനത്ത് തന്നെ വേണമെന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദീർഘവീക്ഷണം കൊണ്ടാവാം. ഏതായാലും റസൂലിന്റെ ജീവിതകാലത്തെ ചുരും ചുണയും മദീനത്തു നിലനിന്നു. റസൂലിന്റെ ശബ്ദം അവരുടെ കാതുകളിൽ നിന്നകന്നില്ല. അക്കാലത്തെ പച്ചയായ അനുഭവങ്ങൾ അവിടെ നിറഞ്ഞു നിന്നു. അവരുടെ മതകാര്യങ്ങളിലൊന്നിലും സംശയ നിവൃത്തി ലഭിക്കാതിരുന്നില്ല. അഭിപ്രായ ഭിന്നതകൾക്ക് കാരണമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഉസ്മാൻ رضي الله عنهന്റെ കാലമായപ്പോഴേക്കും പ്രവാചക കാലത്തിന്റെ പച്ചപ്പ് മങ്ങിത്തുടങ്ങി. സ്വഹാബികളിൽ പലരും ഖലീഫയുടെ സമ്മതത്തോടെതന്നെ നാടുവിട്ടു വിദൂര ദിക്കുകളിൽ താമസമുറപ്പിച്ചു. മുതിർന്ന സ്വഹാബികൾ മൺമറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ചെറുപ്പക്കാരും നബി ﷺയിൽ നിന്ന് നേരിട്ട അനുഭവസമ്പത്തു ലഭിക്കാത്തവരും മുതിർന്നു. അവർ വൃദ്ധരായ, അനുഭവജ്ഞരായ സ്വഹാബത്തിൽ നിന്ന് നബിചര്യ പഠിക്കാൻ ഉത്സാഹം കാണിച്ചു. ചിലർ വിജ്ഞാന ദാഹം നിമിത്തം മുതിർന്ന സ്വഹാബികളെത്തേടി മരുഭൂമികൾ താണ്ടിക്കടന്ന് യാത്ര ചെയ്തു. ബുഖാരി തന്റെ *അദബുൽ മുഹ്റദ്* ദിലും അഹ്മദ്, ബൈഹകി, തബ്റാനീ എന്നിവരും ഉദ്ധരിച്ച ഒരു സംഭവം കാണുക:

ജാബിർ رضي الله عنه പറയുന്നു: ‘അക്രമമായി പിടിച്ചെടുത്ത സ്വത്തുക്കളെപ്പറ്റി നബി ﷺ പറഞ്ഞ ഒരു കാര്യം സിറിയയിൽ താമസിക്കുന്ന ഒരു സ്വഹാബിക്ക് കൃത്യമായി അറിയുമെന്ന് പറഞ്ഞുകേട്ടപ്പോൾ ഞാനദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ യാത്ര തിരിച്ചു. ഒരു മാസത്തെ യാത്രക്കു ശേഷം ഞാൻ സിറിയയിലെത്തി. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉനൈസിൽ അൻസാരിയായിരുന്നു ആ സ്വഹാബി. അങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് ആ ഹദീസ് പഠിച്ചശേഷം ഞാൻ തിരിച്ചുപോന്നു.’

ഒരു സത്യവിശ്വാസി മറ്റൊരു സത്യവിശ്വാസിക്ക് മറയായി അഥവാ സംരക്ഷണ കവചമായി നിലകൊള്ളണമെന്നതു സംബന്ധിച്ച് റസൂൽ ﷺ പറഞ്ഞ ഒരു ഹദീസ് നേരിട്ട് കേട്ടവരിൽ ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ള ഒരേ ഒരാൾ ഉക്ബത്ബ്നു ആമിർ അൽജുഹൈനിയായാണെന്ന് അബൂഅയ്യൂബിൽ അൻസാരി അറിഞ്ഞു. ഉക്ബത്ബ് അന്ന് ഈജിപ്തിലാണ് താമസം. അബൂഅയ്യൂബ് അങ്ങോട്ട് യാത്ര തിരിച്ചു. അങ്ങനെ ഈജിപ്തിലെ അമീറായിരുന്ന മസ്ലമതുബ്നു മുകല്ലദിൽ അൻസാരിയുടെ വസതിക്കടുത്ത് എത്തിയപ്പോൾ ഉക്ബത്ബ് അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു ആലിംഗനം ചെയ്തു. ശേഷം വന്ന കാര്യം അന്വേഷിച്ചു. അബൂഅയ്യൂബ് വിഷയം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഉക്ബത്ബ് ആ ഹദീസ് കേൾപ്പിച്ചു. അതിങ്ങനെയായിരുന്നു:

‘ഒരു മുസ്ലിമിന് അയാളുടെ കഷ്ടതയിൽ ഒരാൾ രക്ഷാമറയായി നിന്നാൽ അല്ലാഹു അവനും അന്ത്യനാളിൽ മറയായി നിൽക്കും.’ ഇതുകേട്ടയുടൻ അബൂഅയ്യൂബുൽ അൻസാരി തിരിച്ചു മടീനയിലേക്ക് യാത്ര പുറപ്പെട്ടു. ഇങ്ങിനെയാണ് ഹദീസുകൾക്ക് പ്രചാരവും വ്യാപകമായ പരിഗണനയും ലഭിച്ചു തുടങ്ങിയത്. ക്രമേണ സ്വഹാബികളിൽ ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ളവർ പിൻഗാമികളുടെ (താബിഉകൾ) ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രങ്ങളായി മാറി. കാരണം അവരാണല്ലോ നബിﷺയിൽ നിന്ന് ഹദീസ് നേരിൽ കേട്ടവർ. ഈ സ്വഹാബത്തിന്റെ തല മുറ മൺമറയുന്നതിന്റെ മുമ്പായി നബിചര്യ കേട്ടു മനസ്സിലാക്കാൻ താബിഉകൾ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. ഒരു പട്ടണത്തിൽ ഒരു സ്വഹാബി വന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് കേട്ടാൽ അയാളുടെ ചുറ്റും ആളുകൾ തടിച്ചുകൂടി. അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്ന് കേൾക്കാനും പഠിക്കാനും. ഇതിനെ തുടർന്ന് റിപ്പോർട്ടർമാർ വർധിച്ചു.

സ്വഹാബികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൂടുതൽ ഹദീസുകൾ അറിയുന്ന കുറെയാളുകളുണ്ടായിരുന്നത് സ്വാഭാവികം മാത്രമായിരുന്നു. നബിﷺയോടൊപ്പം കൂടുതൽ കാലം ജീവിച്ച അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് ﷺ, മദീനാ ജീവിതത്തിലെ പത്ത് വർഷം നബിﷺക്ക് സേവകനായി കഴിച്ചുകൂട്ടിയ അനസ് ﷺ, നബിﷺയുടെ പത്നിയായിരുന്ന ആഇശ ﷺ, കൂട്ടിക്കാലത്തു തന്നെ നബിﷺയുടെ കാൽപാടുകൾ പിന്തുടരുന്നതിൽ ഏറെ ശ്രദ്ധിച്ച അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഉമർ ﷺ, അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അംദ് ﷺ എന്നിവർ, നബിﷺയെ നിഴൽപോലെ അനുഗമിച്ച അബൂഹുറയ്ക് ﷺ തുടങ്ങിയ സ്വഹാബികൾ കൂടുതൽ ഹദീസ് പഠിക്കുകയും ഉദ്ധരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹദീസുകളുടെ വിശ്വാസ്യതയിൽ സംശയങ്ങളോ, ഉദ്ധരിച്ചവരെപ്പറ്റി അവിശ്വാസമോ അക്കാലത്തുണ്ടായില്ല. കാരണം പ്രവാചകന്റെ നേരിട്ടുള്ള ശിക്ഷണത്തിൽ വളർന്നവരാണ് അവരെല്ലാം. സത്യസന്ധതയുടെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ കഴിയുന്ന ഭദ്രമായ ഒരു സമൂഹമായിരുന്നു അവർ. ഹദീസ് ഒരു വിശുദ്ധ അമാനത്തായിത്തന്നെ അവർ കൈകാര്യം ചെയ്തു.

കാലം പിന്നിടുന്തോറും സമൂഹത്തിലെ വിശുദ്ധി മങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സ്വഹാബത്തിനെപ്പോലെത്തന്നെ സുന്നത്തിനോട് പ്രതിബദ്ധത പുലർത്താൻ പിൽക്കാലക്കാർക്ക് ശിക്ഷണം ലഭിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ. മാത്രമല്ല സ്വാർഥ താൽപ്പര്യക്കാരും വ്യാജവാദികളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. മുസ്ലിം സമൂഹത്തിൽ രാഷ്ട്രീയമായ വീക്ഷണ വ്യത്യാസങ്ങളും കൂടി തലപൊക്കിയതോടെ അവരവരുടെ സ്വന്തം താൽപര്യങ്ങൾക്കും വീക്ഷണങ്ങൾക്കും പ്രചാരം ലഭിക്കാൻ ഹദീസുകൾ മറയായി സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. ഇത് കള്ള ഹദീസ് പ്രചരിക്കാൻ നിമിത്തമായി. മുസ്ലിംകളുടെ ചരിത്രവും ഇസ്ലാം മതത്തിന്റെ ചരിത്രവും രണ്ടു വഴിക്ക് പിരിയുകയായി.

അവലംബം :
സ്വഹീഹ് മുസ്ലിം സമ്പൂർണ്ണ മലയാള പരിഭാഷ
 (മുൻ വാല്യങ്ങൾ)

പ്രസാധനം:
ഇൻസാഫ് പബ്ലിഷേഴ്സ്

